

Diarienummer:
KSN 2021-01238
PBN 2021-003313

Bildande av Gula stigens naturreservat Uppsala kommun 2022

Innehåll

Beslut.....	3
Naturresevatets syfte	3
Skäl för inrättande av naturresevat	4
Föreskrifter för naturresevatet.....	6
Föreskrifternas ikraftträdande	10
Andra bestämmelser som gäller för området.....	10
Upplysningar	11
Miljökalitetsmål	12
Uppgifter om naturresevatet.....	12
Ärendets beredning	16
Hur man överklagar	17
Bilagor	19

Beslut

- Delar av Gula stigen förklaras som naturreservat, detta med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). Naturreservatet har en avgränsning som framgår av beslutskarta, bilaga 1.
- Naturreservatets namn ska vara Gula stigens naturreservat.
- För att trygga ändamålet med naturreservatet beslutar Uppsala kommun att nedan angivna föreskrifter samt att föreskrifternas ikraftträdande ska gälla för naturreservatet, detta med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.
- Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken ska gälla omedelbart, även om de överklagas,
- Uppsala kommuns kommunfullmäktige fastställer en skötselplan enligt bilaga 5, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.
- Uppsala kommun är förvaltare för naturreservatet, i enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och vad som följer av 21 § samma förordning.

Naturreservatets syfte

Syftet med Gula stigens naturreservat är

- att långsiktigt bevara och säkerställa tillgängligheten till ett tätortsnära sammanhängande grönstråk med höga natur- och rekreationsvärden. I samspel med övriga bevarandeband ska tillgängligheten utvecklas och allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser inom området bevaras.
- att skydda och utveckla skyddsvärda naturtyper och livsmiljöer för arter och säkra viktiga ekologiska spridningssamband samt att säkerställa och utveckla de ekosystemtjänster som naturreservatet bidrar med.

En precisering av syftet är att bevara varierande naturmiljöer utmed vandringsleden Gula stigen, såsom åsmiljöer, bäckravin, gamla barr- och lövskogar, träd- och buskbärande beteshagar samt öppna gräsmarker. Naturreservatets värden för friluftslivet ska upprätthållas och utvecklas så att besökare kan utöva olika typer av friluftaktiviteter och uppleva och få tillgång till olika naturmiljöer och biologisk mångfald. Naturreservatet ska utgöra ett värdefullt rekreations- och utflyktsområde. Naturreservatet bidrar till en robusthet mot klimatförändringar genom ekosystemtjänster som exempelvis värme- och vattenreglering och kolbindning.

Syftet ska uppnås genom att:

- förbjuda skogsbruk eller exploaterande verksamheter
- bevara ett sammanhängande tätortsnära grönstråk
- utveckla tillgängligheten och allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser inom området i samspel med övriga bevarandeband
- sträva efter en långsiktig samexistens mellan olika typer av friluftsliv och mellan friluftsliv och biologisk mångfald
- informera om betydelsefulla natur-, vatten- och kulturmiljövärden
- hävda jordbruksmark

- sköta naturmiljöer i syfte att förstärka livsmiljöer för hotade och skyddsvärda arter

Skäl för inrättande av naturreservat

Säkerställa värdefull natur i anslutning till bostadsområden

Gula stigen är ett av kommunens mest frekventerade stadsnära natur- och parkområde med möjligheter till upplevelser året runt. Gula stigen är unik på det sätt att den går genom nästan helt sammanhängande natur, mitt i Uppsalas bebyggelse. Den åtta kilometer långa stigen fungerar som ett grönt rörelsestråk genom park och natur från centrum i Uppsala till Skarholmen vid Ekoln. Gula stigen ansluter mot nya bostadsområden i Ulleråker, Rosendal och Gottsunda. Naturreservatet planeras utifrån behov av anslutningar till angränsande bostadsområden både avseende rekreation och grönstruktur.

Knyta samman värdefulla skogsmiljöer

Längs Gula stigen förekommer naturvärden som framförallt består av skogsområden med gammal tall eller blandskog med rödlistade och fridlysta arter. Delar av sträckningen består av jordbruksmark eller annan öppen mark. Stråket knyter samman Bäcklösa Natura 2000-område med närliggande värdefulla skogsmiljöer och har förutsättningar för att fungera som spridningskorridor för hotade arter som bland annat cinnoberbagge, Cucujus cinnaberinus. Cinnoberbagge omfattas av särskilt starka fridlysningsbestämmelser enligt Artskyddsförordningen och en större andel av populationen i landet finns just i området kring Uppsala stad.

Säkerställa förutsättningar för folkhälsa och naturpedagogik

Området har höga värden för friluftslivet genom sitt tätortsnära läge och förutsättningar finns för naturupplevelser, natur- och kulturpedagogik, motionsspår och vandringsleder. Med områdets värdefulla natur med höga natur- och friluftsvärden finns ett tydligt behov av ett varaktigt skydd med fokus på tillgänglighet, folkhälsa och naturpedagogik genom bildande av ett naturreservat och en skötselplan anpassad för allemansrätt och upplevelsevärden.

Långsiktigt skydda värdefulla naturmiljöer

Områdets värden kan skadas av exploaterande verksamheter, skogsbruk, utsläpp i vattenmiljöer samt skadegörelse på mark och vegetation. I områdets södra delar förekommer jordbruksmark som gynnas av att hållas öppen genom fortsatt hävd med bete, slåtter eller åkerbruk. I Gottsundagipen finns öppen mark som främst används för friluftssändamål, som vandring eller skidåkning. För större delen av Gula stigens sträckning och dess närområde bedöms naturreservat vara det mest lämpliga instrumentet för att långsiktigt skydda värdefulla områden från förändrad mark- och

vattenanvändning och för att säkerställa den skötsel som behövs för att bevara och utveckla områdets värden.

Säkerställa förutsättningar för ekosystemtjänster

I de centrala delarna av Uppsala finns ett behov att för framtiden säkerställa ytor för ekosystemtjänster som reglering av lokalklimat, vattenförsörjning, rening av vatten, skydd mot extremväder, luftrening, bullerdämpning och pollinering. Gula stigens naturreservat kommer att bidra till dessa ekosystemtjänster. Gula stigen berör delvis Uppsala-Vattholmaåsarnas grundvattenmagasin, framförallt i den norra delen, i området Kronåsen.

Naturreservatet och gällande detaljplaner

Detaljplaner förekommer i delar av sträckningen. Naturreservatet berör detaljplaner i ytor avsatta som park, natur eller plantering, varvid bildandet av naturreservatet inte bedöms strida mot berörda detaljplaner. De detaljplaner som förekommer i sträckningen listas nedan;

- Del av Graneberg och Valsätra, laga kraft 1987-05-07, aktbeteckning 0380-P87/25
- Morkullevägen, Norra Sunnersta, laga kraft 2006-11-23, aktbeteckning 0380-P2006/96
- Kv Gulfinken och Vråkparken, laga kraft 1974-01-21, aktbeteckning 0380-409
- Omr s Gottsunda centrum, laga kraft 1978-12-29, aktbeteckning 0380-487
- AKS-området m.fl., laga kraft 1986-10-27, aktbeteckning 0380-P87/2
- Hugo Alvens väg, laga kraft 1975-11-26, aktbeteckning 0380-453
- Södra Gottsunda, laga kraft 1991-04-11, aktbeteckning 0380-P91/22

Behov av undantag från föreskrifter

Vissa undantag från föreskrifterna bedöms nödvändiga för att säkra dricksvattenkvaliteten för staden, där dagvattendammar och dagvattenanläggningar innebär vissa fysiska ingrepp i delar av sträckningen. I Geijersdalen, Kronåsen, har tillstånd till vattenverksamhet medgivits för tätningåtgärder i befintligt dike i syfte att leda dagvatten genom diket (Mål nr M 1809-20). Åtgärden har påbörjats under vintern 2021. För genomförandet av fördjupad översiktsplan för Södra Staden planeras det för dagvattenåtgärder i Bäcklösadiket. I samband med breddning av Dag Hammarskjölds väg planeras för damm för hantering av vägdagvatten, som planeras att anläggas inom naturreservatets gräns, under förutsättning att Länsstyrelsen ger sitt medgivande.

Behov av framtida struktur för vägkopplingar och kollektivtrafikkopplingar i södra delen av staden är ännu inte utrett. Undantag från föreskrifterna föreslås därför i det fall kommunens översiktsplan pekar ut behovet.

Områden utanför naturreservatet

Vissa sträckor längs Gula stigen ingår inte i naturreservatet. Motiveringen till detta är följande:

- Delar av stigen ingår i det befintliga naturreservatet Kronparken.
- Vissa områden omfattas inte av grönområde i översiktsplan eller fördjupad översiktsplan, däribland exercisfältet vid Pollacksbacken och delar av Malmaområdet.
- Naturreservat får inte inrättas om det strider mot gällande detaljplaner. Korsningar över eller under trafikerade vägar ingår i detaljplan för bland annat vägområde. Det gäller exempelvis passage av Kungsängsleden, Gottsunda allé, Elfrida Andrées väg samt planerad breddning av Dag Hammarskjölds väg.

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Uppsala kommun med stöd av 7 kap. 5,6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken mm om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. utföra skogsbruksåtgärder, såsom att avverka, röja, så, plantera, markbereda, bryta stubbar eller upparbeta vindfällen, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar,
2. uppföra byggnad, torn, mast, vindkraftverk eller anlägga parkering, väg, campingplats, stig, spång, uppföra stängsel eller annan anläggning eller anordning, detta med undantag för stängsling av tillfälligt arbetsområde,
3. gräva, schakta, dumpa, tippa, fylla ut, skada berg eller hållmark, rensa vattendrag eller göra annan mekanisk påverkan i mark eller vatten,
4. anordna upplag annat än tillfälligt (högst tre månader) för jordbruk, skogsskötsel, underhåll av stigar, gång- eller cykelväg, väghållning eller annat upplag i samband med områdets skötsel,
5. bedriva energiskogsodling eller julgransodling på jordbruksmark, skogsplantera betesmark, åkermark eller åkerholmar,
6. plantera in fisk eller kräftor i våtmarker och dammar

Utan tillstånd från tillsynsmyndigheten är det förbjudet att

1. anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft. Ledningsdragningar ska i första hand förläggas utanför naturreservatet. Om så inte är möjligt ska befintlig infrastruktur inom naturreservatet nyttjas så långt som möjligt, till exempel vägar eller gång- och cykelvägar.
2. utföra åtgärder eller uppföra anläggningar som syftar till förbättrad vattenkvalitet, detta utöver undantag som anges under D.

Anläggningar/åtgärder ska även inbegripa funktion för biologisk mångfald. Anläggningar ska i första hand placeras i öppen mark och inte i skog med höga naturvärden.

De åtgärder/anläggningar som prövas som tillstånd, behöver inte dispens utan ska ses som undantagna från förbuden.

Fler undantag från föreskrifterna anges under D nedan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till mark och vatten förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning och underhåll av reservatsskyltar, vägvisare, upplysningsskyltar och liknande arrangemang,
2. underhåll, skötsel och vid behov nyanläggning av anordningar och anläggningar för friluftslivet som entréer, parkeringsplatser, leder, stängselgenomgångar/stättor, spänger, bänkar, bord, gräsytor, informationstavlor, eldplatser, soptunnor, vedförråd, dass, utegym eller andra friluftsanläggningar. Befintliga vägar, gång- och cykelvägar och byggnader får underhållas,
3. nyanläggning av mindre byggnader (under 5 m²) för drift och förvaltning av naturreservatet,
4. skötselåtgärder i syfte att upprätthålla anläggningar för friluftslivet, synliggöra konstverk eller miljöer i anslutning till forn- och kulturlämningar, såsom fällning av yngre träd och röjning av sly, förutsatt att hänsyn tas till förekommande naturvärden,
5. kanalisering av friluftslivet genom anläggning av separata stigar och leder för exempelvis ridning eller terrängcykling, där så är möjligt och vid behov,
6. naturvårdsinriktad skötsel såsom naturvårdsinriktad röjning, luckhuggning, frihuggning, trädfällning, ringbarkning, eldning av röjningsmaterial, tillskapande av död ved och faunadepåer, slätter, slyröjning, andra åtgärder i syfte att värna skyddsvärda träd, skötsel av våtmarker och diken, betesdrift med tillhörande stängsling,
7. bekämpning av främmande arter, invasiva arter eller andra arter som riskerar att motverka syftet med reservatet,
8. genomförandet av åtgärder för biologisk mångfald såsom förstärknings- eller kompensationsåtgärder för fridlysta eller hotade arter, tillskapande av sandblottor eller blomrika marker, plantering av lövträd, anläggande av skyddszon vid vattendrag, detta med tillhörande skötsel och underhåll,
9. åtgärder i syfte att begränsa eller förhindra angrepp av skadeinsekter eller svampangrepp som riskerar att hota prioriterade bevarandevärden, däribland åtgärder mot granbarkborre såsom barkning, rotkapning av vindfällda granar, fällning och utförsel av angripna granar,
10. undersökning och dokumentation av växt- och djurlivet, andra natur- och kulturhistoriska förhållanden och friluftsliv samt av mark- och vattenförhållanden,

11. nyttjande av vägar och framförande av motorfordon i terräng i samband med åtgärder som hör samman med naturreservatets förvaltning,
12. i det fall markägare eller arrendator inte kan tillgodose behovet av bete eller slätter i så anvisade områden kan förvaltaren ianspråka brukningsrätten för att trygga reservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken m.m. om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordning i övrigt inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, gräva upp växter, skada eller störa växt- och djurliv,
2. samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än enstaka exemplar för artbestämning,
3. samla in insekter eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka individer för artbestämning,
4. framföra motordrivet fordon annat än på vägar,
5. parkera motorfordon och husvagn/husbil annat än på därför upplåtna och iordningställda platser,
6. rida annat än på väg eller särskilt anvisad led,
7. sätta upp affisch, anslag, skylt, snitslar eller liknande annat än tillfälligt (en vecka) i samband med organiserad friluftslivsverksamhet. Detta med undantag för fasta orienteringskontroller,
8. elda på annan plats än vid iordningställda eldplatser.

Utan tillstånd från tillsynsmyndigheten är det förbjudet att

1. anordna lägerverksamhet eller större organiserade träningar, tävlingar, övningar eller motsvarande (över 300 deltagare).

Upplysning:

Notera att det inte finns förbud mot att plocka blommor, bär och matsvamp svampar för privat bruk inom allemansrättens och artskyddsförordningens begränsningar.

D. Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för:

1. förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
2. reservatsförvaltare och markägare eller den som dessa uppdrar åt, att utföra åtgärder som krävs för normal drift på mark och i vatten, underhåll och skötsel av områdets anläggningar, vägar, stigar och diken,
3. att fälla träd eller kapa grenar som utgör fara för människor, byggnad, anordning eller som hindrar framkomlighet på väg, led eller stig, efter samråd med förvaltaren av naturreservatet,

4. innehavare av särskild rätt att utföra de åtgärder som omfattas av den särskilda rätten, däribland drift och underhåll av befintliga byggnader, vägar och anläggningar, underhåll och drift av befintligt ledningsnät, underhåll av diken i enlighet med markavvattningsföretag. Planerade åtgärder som kan påverka markskikt eller naturvärden, exempelvis vuxna träd, ska föregås av samråd med reservatsförvaltaren. Pågående driftstörning får åtgärdas utan samråd. Om körskador uppstår ska markskiktet återställas. Nödvändiga fordon och maskiner får användas och varningsskyltar får sättas upp.
5. nyanläggning av gång- och cykelvägar, efter samråd med förvaltare och godkännande av markägare och eventuell vägförening. Hänsyn ska tas till rekreations- och naturvårdsintressen och redan ianspråktaga ytor för väg ska nyttjas så långt som möjligt,
6. kompensations- eller förstärkningsåtgärder för skyddade eller hotade arter i enlighet med naturreservatets syfte, efter samråd med förvaltaren,
7. förvaltare, markägare eller den som förvaltaren uppdrar åt, att framföra motorfordon utanför anvisade vägar om det behövs för områdets förvaltning och skötsel, forskning eller undervisning,
8. förvaltare, markägare eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att framföra motorfordon,
9. markägare att bedriva verksamhet inom jordbruk, forskning och undervisning i enlighet med naturreservatets syfte. Förvaltaren kan godkänna att även annan än markägaren bedriver aktivitet kopplad till forskning eller undervisning såsom grävning av provgropar, utmärkning av provrutor, insamling av ryggradslösa djur eller liknande, detta så länge inte naturvärden tar skada,
10. markägare eller arrendator att uppföra stängsel för betesdrift,
11. att genomföra fältundervisning och i samband med det samla in naturmaterial i undervisningssyfte eller att uppföra mindre kojor i samband med lek eller annan barnaktivitet,
12. att för Uppsala kommuns behov bedriva vattentäktsverksamhet och vidta de åtgärder som är nödvändiga för stadens vattenförsörjning, däribland nyanläggning, åtkomst, drift och underhåll av uttagsbrunnar och anläggningar. Nödvändiga fordon och maskiner får användas och varningsskyltar får sättas upp,
13. person med nedsatt rörelseförmåga att framföra eldriven rullstol eller permobil på anvisade leder och stigar,
14. att genomföra nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning, översvämning, oljeutsläpp och sjukvårds-, polis- eller räddningsåtgärder,
15. myndigheter inom totalförsvarets militära del att genomföra insatser när det gäller akut fara för miljö, människoliv eller akut hot mot Sveriges säkerhet,
16. drift och underhåll av dagvattenanläggningar och dagvattendammar med tillhörande arbeten samt att för Uppsala kommuns behov anlägga nya dagvattenanläggningar i samråd med förvaltaren. Nya anläggningar ska i första hand lokaliseras till öppen mark och inte skog med höga naturvärden,
17. att genomföra dagvattenåtgärder i bäck i Geijersdalen, Kronåsen, i enlighet med medgivnet tillstånd till vattenverksamhet enligt miljöbalken,
18. att anlägga damm med tillhörande ledningssystem för hantering av vägdayvatten från Dag Hammarskjölds väg, se bilaga 3, under förutsättning att anläggningen hanterats i 12:6-samråd med Länsstyrelsen och att anläggningen genomförs i enlighet med vad som anvisats,

19. att genomföra åtgärder för hantering av dagvatten i Bäcklösadiket, i enlighet med utredningsförslag i fördjupad översiktsplan för Södra staden, detta under förutsättning att övriga tillstånd medges för verksamheten, se bilaga 3,
20. att anlägga och förvalta ny kollektivtrafikförbindelse genom Sunnerstaskogen, se bilaga 4, i det fall kommunens översiktsplan pekar ut behovet. Stråket ska förläggas så att en bredare skogskorridor fortfarande säkerställs,
21. att anlägga och förvalta ny vägförbindelse mot Vreta från Gottsundas centrala delar, se bilaga 4, i det fall kommunens översiktsplan pekar ut behovet. Hänsyn ska så långt som möjligt tas till rekreations- och naturvårdsintressen.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen publiceras i kommunens författningssamling.

Andra bestämmelser som gäller för området

Uppsala kommun vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar och föreskrifter för området. Av särskild betydelse för reservatets syften är bland annat:

- Vissa växt- och djurarter är fridlysta enligt Artskyddsförordningen (2007:845). I sträckningen förekommer flera observationer av cinnoberbagge, samt alla vilda fåglar omfattas av Artskyddsförordningen.
- Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt Jaktlagen (1987:259), med undantag för sådan jakt som är tillåten enligt samma lag.
- I Terrängkörningslagen (1975:1313) samt terrängkörningsförordningen (1978:594) finns bestämmelser om körning i terräng med motordrivet fordon.
- Fornlämningar är skyddade enligt Kulturmiljölagen (1988:950). Inom naturreservatet finns uppgifter om ett antal fornlämningar och kulturhistoriska lämningar där Kulturmiljölagen (1988:950) träder in. Uppsala hälsobrunn och Eklundshof är byggnadsminne och omfattas av skydd enligt Kulturmiljölagen.
- Allemansrätten (inskriven i grundlagen sedan 1994) innebär en begränsad rätt för var och en att färdas över annans mark och tillfälligt uppehålla sig där. Med rätten följer krav på hänsyn och varsamhet; mot natur och djurliv, mot markägare och mot andra människor ute i naturen,
- Generellt biotopskydd för vissa slag av mark- och vattenområden enligt 7 kap. 11 § miljöbalken tillsammans med 5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Generellt biotopskydd gäller bland annat för alléer och åkerholmar, samt för odlingsrösen, stenmurar och småvatten i jordbruksmark,
- Natura 2000-området Bäcklösa ligger i sträckningen. Enligt miljöbalken 7 kap. 28a § krävs tillstånd för att vidta en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-områden. För Natura 2000-området finns en särskild bevarandeplan, förutom skötselplanen för naturreservatet.

- I 11 kap. miljöbalken finns bestämmelser om vattenverksamhet och vattenanläggningar. För vattenverksamhet kan det krävas tillstånd eller anmälan. Grävning, muddring, sprängning, anläggande av bryggor, bortledning av ytvatten, markavvattning, dämning eller andra åtgärder inom vattenområdet kan vara vattenverksamhet. Bestämmelser om vattenverksamhet och vattenanläggningar finns också i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.
- Enligt 3 kap. 9 § lagen om skydd av olyckor har, efter en eventuell brand, ägaren eller nyttjanderättsinnehavaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledare efter avslutad räddningsinsats. Behövs bevakning med hänsyn till risken för ny brand och att bevakningen inte kommer till stånd får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.
- Större delen av naturreservatet ligger inom vattenskyddsområdet Uppsala Vattholmaåsarna, där särskilda föreskrifter gäller.
- Riksintressen ska skyddas mot påtaglig skada. Riksintressen i sträckningen är
 - Uppsala stad, riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. miljöbalken
 - Natura 2000-området Bäcklösa, riksintresse enligt 4 kap. miljöbalken
 - Ekoln, riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. miljöbalken
 - Norra Mälaren samt nedre delarna av tillflödena Fyrisån och Hågaån, riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. miljöbalken.
- Uppsala kommun har beslutat om lokala ordningsföreskrifter enligt 3 kap. ordningslagen (1993:1617). Föreskrifterna är tillämpliga på alla offentliga platser inom kommunen och omfattar bland annat bestämmelser kring hundar, bad, camping, ridning med mera.
- Enligt lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter, gäller enligt 1 § att hundar och katter ska hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Vidare gäller enligt 16 § att under tiden 1 mars-20 augusti ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Upplysningar

Inom området kring Vårdsätraskogen och Sunnerstaskogen har Skogsstyrelsen klassat tre objekt som nyckelbiotop samt ett område som objekt med naturvärde. Flera områden i sträckningen har naturvärdesklass 1-3 i kommunens naturdatabas.

I Gottsundagipen berör naturreservatet markavvattningsföretaget Gottsunda df.

På fastigheten Kronåsen 1:14 finns uppgift om potentiell förorening bestående av ammunitionsrester i nedlagda kulfång. Enligt databasen MIFO är inventering avslutad, ingen åtgärd.

Reservatsbeslutet kungörs på Uppsala kommuns anslagstavla och kommer att finnas tillgängligt i kommunens författningssamling, på kommunens webbplats samt i Upsala Nya Tidning.

Uppsala kommun kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med reservatets syfte (7 kap. 26 § miljöbalken).

Föreskrifter under C, om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även vid överklagan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken.

Kommunen ska enligt 2 kap. 9 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift kan kommunens tillsynsmyndighet enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Miljökvalitetsmål

Kommunen bedömer att en naturreservatsbildning är förenlig med de nationella miljökvalitetsmålen. Naturreservatet bidrar till att uppfylla miljömålet Levande skogar, genom att skyddsvärd skog med inslag av gammal skog undantas från skogsproduktion och får att långsiktigt skydd. Naturreservatet bidrar också till miljökvalitetsmålen Grundvatten av god kvalitet, Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö och Ett rikt växt- och djurliv.

Uppgifter om naturreservatet

Allmänt

Vandringsleden Gula stigen är ett av Uppsalas mest populära och välkända vandringsstråk. Stigen skapades som en skid- och vandringsled redan på 1930-talet, och följer i stort sett samma sträckning än idag. Leden markerades ursprungligen med gula markeringar, vilket gav den dess namn. Leden är cirka 8 kilometer lång och sträcker sig från Studenternas idrottsplats i centrala Uppsala till Skarholmen vid Ekolns strand.

Från Sjukhusvägen i Uppsala går vandringsleden Gula stigen upp på Kronåsen, en cirka 40 meter hög åskulle med fornstrandlinjer på östra sluttningen. Vandringsleden korsar därefter det gamla exercisfältet vid Pollacksbacken samt Kronparkens naturreservat. Pollacksbacken och Kronparken föreslås inte ingå i Gula stigens naturreservat. Kronparken är ett eget naturreservat sedan 2018.

Leden går därefter igenom den så kallade den sydvästra kvadranten av Kronparken, vid Rosenlund. Liksom i övriga Kronparken förekommer det gamla, grova tallar där många har en ålder på 200–300 år. Rosenlundsskogen, liksom andra delar av Kronparken, användes förr som militärt övningsområde. Spår av skyttegravar finns fortfarande kvar.

Gula stigen passerar därefter förbi byn Malma och vidare in i Bäcklösa Natura 2000-område. Området har i sen tid präglats av landsbygd med åkermarker, öppna beteshagar och torrbackar samt betespräglade höjdområden med gles tallskog. Nu har

tidigare glesa, beteshävdade skogspartier vuxit igen och består idag av slutna, äldre barr- och blandskogar. Vissa tidigare öppna marker har blivit unga lövsuccessioner. Det förekommer öppna gräsmarker och torrbackar som delvis fortfarande sköts som betesmark.

Den sydligaste delen av Gula stigen går genom Sunnerstaskogen och Vårdsätra skog, som huvudsakligen är barrskogsbevuxen, men där det förekommer inslag av lövträd. Flera främmande barrträd planterades i Vårdsätra skog på 1930-talet, där silvergranen har spridit sig till en stor del av skogsområdet idag.

Administrativa uppgifter

Tabell 1 Administrativa data

Uppgift	Information
Naturresevatets namn	Gula stigen
Kommun	Uppsala
Församling	Uppsala domkyrkoförsamling och Gottsunda
NVR ID	2057244
Fastigheter	Kronåsen 1:14 och 1:17, Valsätra 1:12 och 1:15, Ultuna 2:25, Ultuna 2:1, Gottsunda 11:20, Sunnersta 51:26, Vårdsätra 11:8
Markägare	Uppsala kommun, Sveriges Lantbruksuniversitet, Statens fastighetsverk
Förvaltare	Uppsala kommun
Fastighetsanknutna rättigheter	Servitut ledningar, tele, elnät; Uppsala vatten och Avfall AB, Vattenfall Eldistribution AB, Uppsala stads industriverk, Skanova AB, Uppsala elnät AB. Byggnad radiokommunikation; Telenor Sverige AB Arrenden för jordbruk finns.
Natura 2000	Bäcklösa (SE0210291)
Lägesbeskrivning	Reservatet är beläget mellan Uppsala tätort och Sunnersta. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 2 till beslutet.
Gräns	Reservatet är markerat med skraffering på bifogad beslutskarta, bilaga 1 till beslutet.
Naturgeografisk region	Sveadals sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken (24).
Bedömningar	Naturvårdsprogram för C län 1987: Fyra objekt eller del av objekt – klass 2 och 3. Kommunens naturvårdsinventering 1988–96: Klass II och III. Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1998: 3 nyckelbiotoper (3,5 ha) och 1 naturvärdesobjekt (0,8 ha).
Areal - naturresevat	160 hektar
Areal – Natura 2000	32 hektar
Markslag och naturtyp	Äldre barr- och blandskog, (över 100 år) – 85 ha

(ungefärliga arealer)	Medelåldrig barr- och blandskog (40–100 år) – 55 ha Medelåldrig lövskog (40–100 år) – 7 ha Sumpskog/kärr – 0,5 ha Öppen betesmark/trädbärande hage – 17 ha Igenväxningsmark, före detta hävdad mark – 8 ha Åkermark och vall samt övrig gräsmark – 8 ha Övrig mark (tomtmark, P-plats, väg m.m.) – 1 ha
-----------------------	---

Friluftsvärden

Gula stigen med dess omkringliggande natur ligger i direkt anslutning till Uppsalas bebyggda områden och är därför nära och lättillgängliga för en bred allmänhet. Det finns en stor mångfald av användare med olika bakgrund och intressen. Längs Gula stigen är upplevelsevärdena är höga och besökare kan uppleva allt från mäktiga tallskogar i åsmiljöer och gamla granskogar till rika lövskogar och småskalig jordbruksmark med betade hagar. Öppna marker varvas med småkuperad skog vilket skapar förutsättningar för att bedriva en mängd olika typer av friluftsliv. Iordningsställda rastplatser längs med Gula stigen finns bland annat på Kronåsen, vid Hammarby norr om Malma gård, vid Gottsunda och i Vårdsätraskogen.

Det är lätt att ta sig till Gula stigen med cykel eller buss samt via gångvägar från närliggande bostadsområden. Den första delen av Gula stigen över Kronåsen är starkt kuperad och här består stigen av en opreparerad naturstig. Från Polacksbacken fram till rastplatsen strax norr om Malma gård samt fram till parkeringsplatsen vid Hammarby kyrkogård är stigen tillgänglighetsanpassad när det gäller underlag och lutningar. Från Malma och söderut har anpassningar gjorts av stigen för att underlätta framkomligheten.

Naturen runt Gula stigen angränsar till andra naturreservat och annan tätortsnära natur vilket bidrar till möjligheterna att som allmänhet röra sig genom sammanhängande grönstråk. Många besökare använder Gula stigen som en del av sin vardagsmotion eller för utflykter.

Sedan 2018 är Gula stigen en del av Upplandsleden, den första delen av etapp 1:0 som sträcker sig från Studenternas idrottsplats till Sunnerstaåsens friluftsområde. En mountainbike (MTB)-led har anlagts parallellt med Gula stigen, som fått namnet kallad Uppsala Södra terrängcykelled. På flera platser i anslutning till Gula stigen finns skidspår, exempelvis vid Gottsundagipen.

Naturvärden och naturtyper

Uppsala kommun har den största populationen av cinnoberbagge i landet och har därför ett särskilt ansvar för arten. I skogsmiljöerna längs Gula stigen har det rapporterats in flera fynd av cinnoberbagge och stråket bedöms vara en särskilt viktig spridningskorridor för arten. För att kunna bevara cinnoberbaggen i naturreservatet är det bland annat viktigt att skogsbestånd sköts så att det kontinuerligt finns rik tillgång på substrat för cinnoberbagge. Arten går framförallt på nydöd asp, men arten påträffas även på andra trädslag, som exempelvis sälg.

Naturreservatets biologiska värden är främst knutna till gamla träd och död ved. I den naturskogsartade barrskogen häckar spillkråka och skogsduva. Exempel på fler

naturvårdsintressanta arter är grön sköldmossa *Buxbaumia viridis*, liten hornflikmossa *Lophozia ascendens*, tallharticka *Pellaporus triqueter* och citronporing *Antrodiella citrinella*. I granbestånden av lågörttyp växer violgubbe *Gomphus clavatus*, koppartaggschamp *Hydnellum lundellii* och myskmadra *Galium odoratum*.

I skogsbryn mellan sluten skog och öppen mark finns en stor artrikedom. Värdefulla strukturer i brynen är gamla träd, solexponerad ved, buskage och bärande träd. Flera skyddsvärda arter i naturreservatet är knutna till döende och döda träd, främst gran, tall, asp och alm. För att kunna överleva på lång sikt behöver dessa arter en rik och successiv tillgång på död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Lövskogsmiljöerna i sträckningen är viktiga arter för arter som mindre hackspett *Dryobates minor*, almsnabbvinge *Satyrrium w-album* och grön aspvadbock *Saperda perforata*, prakttaggning *Steccherinum robustius* med flera.

På Kronåsens åsmiljöer visar arter som backsippa *Pulsatilla vulgaris* och backtimjan *Thymus serpyllum* på en annan historisk skötsel som betesmark mer mer öppen mark.

Områdets naturvärden hotas i dagsläget av vissa invasiva och främmande arter som riskerar att sprida sig, däribland silvergran, häggmispel och tysklönn.

Kulturhistoriska värden

Den norra delen av sträckningen ligger inom riksintresset Uppsala stad, som är riksintresse för kulturmiljövården. Vården enligt riksintresset är uppdelade på fyra huvudsakliga teman bestående av centralmakten, domkyrkostaden, lärdomsstaden och stadens struktur. Stadens siluett från infarterna och vägar som passerar staden med domkyrkan, slottet och Carolina Rediviva är viktiga landmärken.

En del av Kronåsen berörs av byggnadsminnet Uppsala hälsobrunn och Eklundshof. De byggnader som hör till byggnadsminnet ligger utanför föreslaget naturreservat. Källan, som ligger vid Polacksbacken, var under 1700-talet ett populärt utflyktsmål för källdrickning under sommartid. Brunnsdrinkning vid Uppsala hälsobrunn förekom fram till slutet av 1800-talet, men upphörde sedan. Ett brunnshus är numera museum som visar verksamheten i området.

Kronparken har historiskt varit en kunglig jaktpark och bestått av ett mer sammanhängande barrskogsområde. Gustav III fredade Kronparken mot avverkning redan på 1700-talet. Anläggandet av Kungsängsleden på 1980-talet bidrog till att splittra tallskogen i fyra kvadranter. Norra delen av skogen ingår i naturreservatet Kronparken som bildades 2018. Gula stigens naturreservat innebär att ytterligare en del av den historiska jaktparken blir skyddad enligt modern lagstiftning.

Forn- och kulturlämningar förekommer på flera platser längs Gula stigen. Ett större antal lämningar finns i området Rosenlund, i det historiska Kronparken, där det förekommer bland annat ett antal skärvtenshögar. Även i området kring Bäcklösa Natura 2000-område finns ett större antal fornlämningar och kulturhistoriska lämningar, bland annat gravhögar och stensättningar.

Naturgeografiska värden

Uppsala ligger på Uppsalaåsen invid Fyrisån. Uppsalaåsen är en del av den långa rullstensås som går genom hela Uppland och under hela Uppsala stad. Åsen och Fyrisån är båda viktiga vattenförekomster som varit avgörande för Uppsalas

utveckling. Vattnet från vattenförekomsten Uppsalaåsen-Vattholmaåsen används för att försörja Uppsala tätort, Gunsta, Länna, Lövstalöt, Bälinge, Björklinge, Läby och Skuttunge.

Ärendets beredning

I kommunens översiktsplan från 2016, med aktualitetförklaring 2020, finns Gula stigen utpekad som ett grönstråk. Vissa skogsytor längs stigen finns angivna som grönområden.

I fördjupad översiktsplan för Södra Staden från 2018 är delar av Gula stigen utpekad som grönområde, men i området kring Malma finns två alternativ till stigens dragning. Vissa delar av stigen, i området kring Malma, ligger inom område utpekad som utvecklingsområde.

I planprogram för Gottsunda från 2019, är området längs Gula stigen utpekad som grönstruktur i planprogrammet.

Kommunstyrelsen beslutade den 16 juni 2021 att initiera reservatsbildning för Gula stigen. Bakgrunden till beslutet var kommunens övergripande styrdokument för 2021, Mål och budget, som angav att fler naturreservat ska bildas och kompensatoriska naturvårdsåtgärder utföras vid markexploatering. Ökade ansträngningar ska göras för att skydda värdefull natur, skydda vårt grund- och dricksvatten, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt för att bevara, utveckla och stärka ekologiska samband i landskapet. Livsmiljöer för olika arter ska utvecklas och nyskapas i syfte att stärka den biologiska mångfalden i stadsmiljö och på landsbygd. Fler tätortsnära natur- och friluftsområden ska skyddas som naturreservat.

Kommunstyrelsen beslutade i samband med initieringen att överlämna ärendet till Plan och byggnadsnämnden.

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen. Skötselplanen har tagits fram av Upplandsstiftelsen på uppdrag av Uppsala kommun. Stadsbyggnadsförvaltningen har i beredning av gränser för naturreservatet tagit hänsyn till detaljplaner, bebyggelse och planerade projekt.

Plan- och byggnadsnämnden beslutade om samråd av förslaget till naturreservat den 27 januari 2022. Förslag till beslut och skötselplan för naturreservatet Gula stigen har varit ute på samråd under en månad, perioden februari-mars 2022, detta i enlighet med enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Samråd har hållits med berörda myndigheter, sakägare, ideella föreningar med flera samt att ärendet varit på internremiss inom den kommunala förvaltningen. Samrådet har sammanställts i en särskild samrådsredogörelse, där med inkomna synpunkter och bemötande av synpunkter framgår. Förändringar efter samråd kan sammanfattas i vissa förtydliganden av undantag för exempelvis stadens vattenförsörjning och dagvattenhantering samt justering av vissa ordningsföreskrifter.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning och motivering

Bildandet av Gula stigens naturreservat innebär att ett viktigt natur- och friluftsområde i de tätbebyggda delarna av Uppsala stad får ett ändamålsenligt skydd. Vidare skyddas ett viktigt stråk för friluftslivet och för de ekologiska sambanden. Uppsala kommun

bedömer att bildande av ett naturreservat för delar av Gula stigen är förenligt med kommunens översiktsplan, då ytorna utgör grönområde i översiktsplan eller i fördjupad översiktsplan och planprogram.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige i Uppsala kommun beslutar att inrätta Gula stigens naturreservat enligt upprättade handlingar.

Intresseprövning och överensstämmelse med miljömålen

Uppsala kommun finner i enlighet med 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. att beslut om att bilda naturreservat är väl förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den gällande kommunala översiktsplanen. Kommunen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Beslutet bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen avseende Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar samt God bebyggd miljö.

Enskilda intressen som berörs är vägsamfälligheter, arrenden och servitut, vilka begränsas marginellt i reservatsbestämmelserna. Kommunen finner att det finns starka allmänna skäl för att inrätta Gula stigens naturreservat då det finns skäl för att bevara och utveckla områdets värden för friluftslivet, biologisk mångfald, värdefull odlingsmark, värdefulla naturmiljöer samt kulturhistoriska värden. Kommunen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara områdets frilufts- och naturvärden finns skäl att besluta om att bilda naturreservat, att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa upprättad skötselplan.

Hur man överklagar

Den som vill överklaga kommunfullmäktiges beslut ska göra det skriftligt genom besvär till länsstyrelsen. Överklagandehandlingen ska dock lämnas in till kommunledningskontoret som vidarebefordrar ärendet till länsstyrelsen, om den har kommit in i rätt tid. Överklagandet ska vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller dennes ombud och ha kommit in inom tre veckor från kungörelse i ortstidning. Handlingarna skickas till: Kommunledningskontoret i Uppsala kommun, 753 75 Uppsala, alternativt via e-post till kommunledningskontoret@ uppsala.se.

Sakägare

Särskild lista

Sändlista

Länsstyrelsen i Uppsala län, [uppsala@ lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@ lansstyrelsen.se)

Skogsstyrelsen, [skogsstyrelsen@ skogsstyrelsen.se](mailto: skogsstyrelsen@ skogsstyrelsen.se)

Naturvårdsverket, [registrator@ naturvardsverket.se](mailto: registrator@ naturvardsverket.se)

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Försvarsmakten, exp-hkv@mil.se

Sveriges Geologiska undersökning, SGU, sgu@sgu.se

Miljöförvaltningen, Uppsala kommun, miljoforvaltningen@ uppsala.se

Uppsala vatten, uppsalavatten@uppsalavatten.se

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, uppsala.krets@naturskyddsforeningen.se

Upplands botaniska förening, upplands.botaniska.forening@gmail.com

Upplands Ornitologiska Förening, info.uof@gmail.com

Friluftsförbundet i Uppsala, uppsala@friluftsframjandet.se

Entomologiska föreningen i Uppland, thomas.perssonvinnersten@gmail.com

Svenska Linnésällskapet, info@linnaeus.se

Föreningen Vårda Uppsala, info@vardauppsala.se

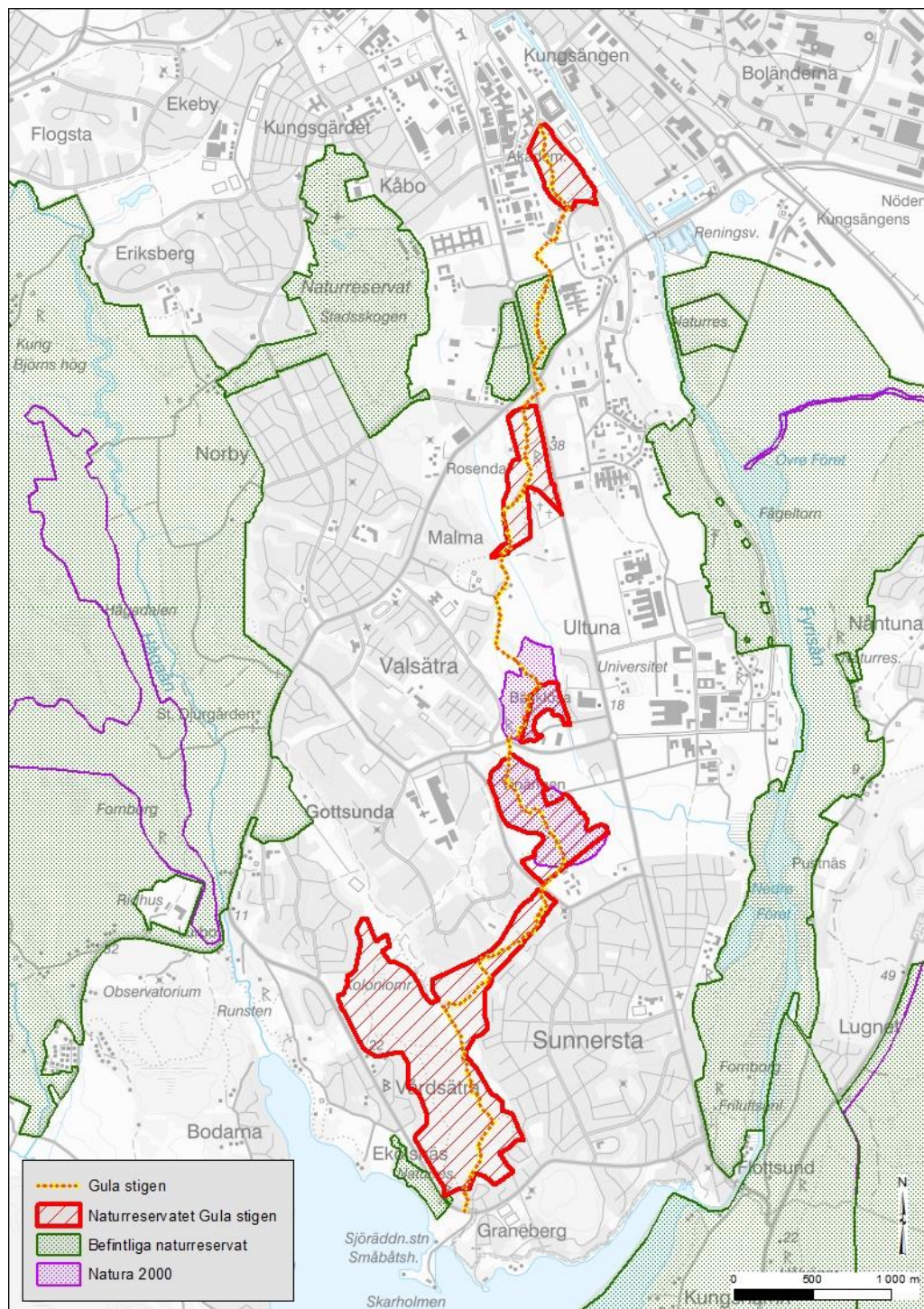
Hembygdsföreningen Wardsaetra och Gutasund, kerstin.forss@gmail.com

Stadsbyggnadsförvaltningen, Avdelning gata park natur

Bilagor

Bilaga 1	Beslutskarta
Bilaga 2	Översiktskarta
Bilaga 3	Föreskriftskarta D18, D19
Bilaga 4	Föreskriftskarta D20, D21
Bilaga 5	Skötselplan

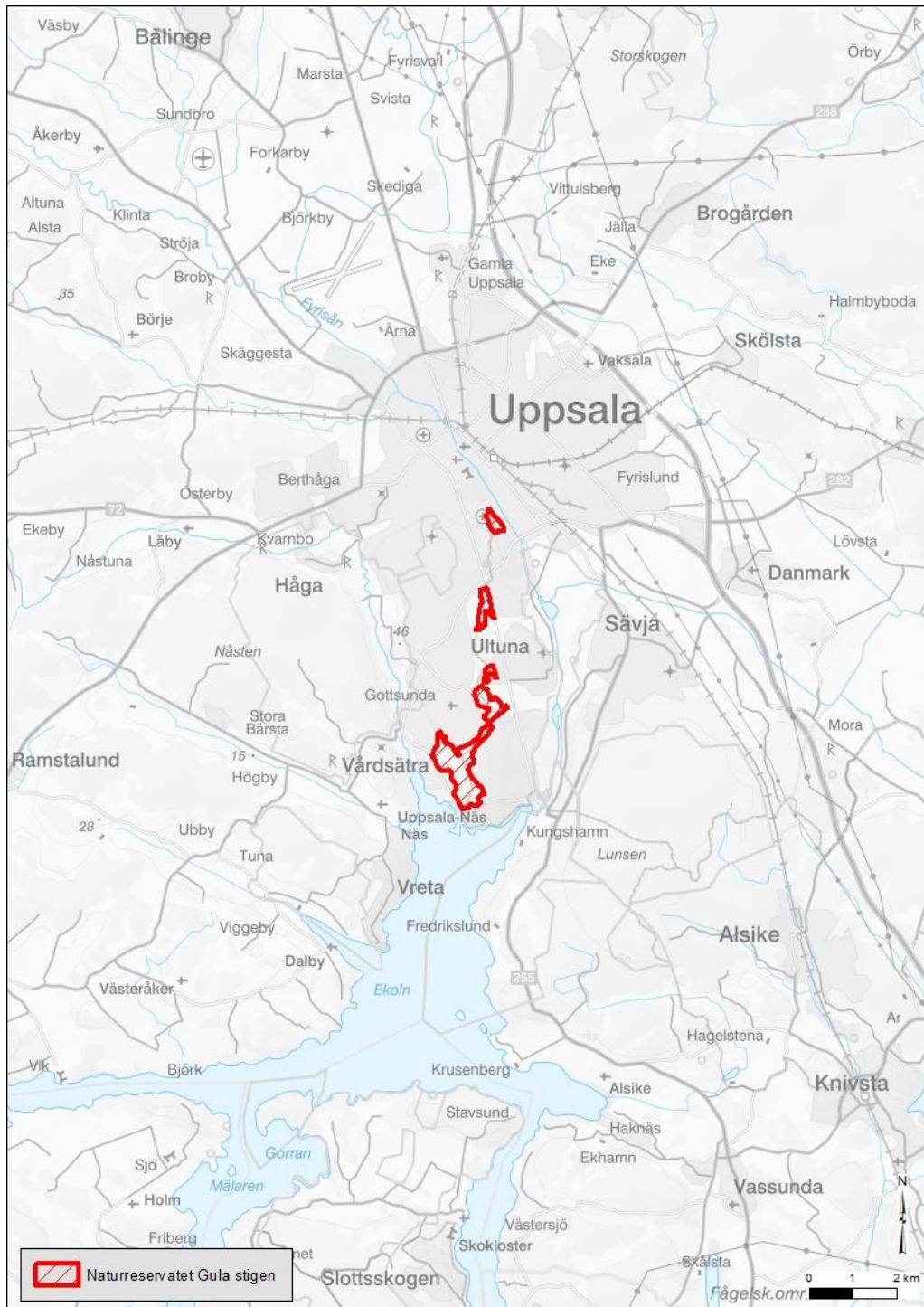
Bilaga 1 Beslutskarta

Figur 1 Gräns för naturreservatet i rött.

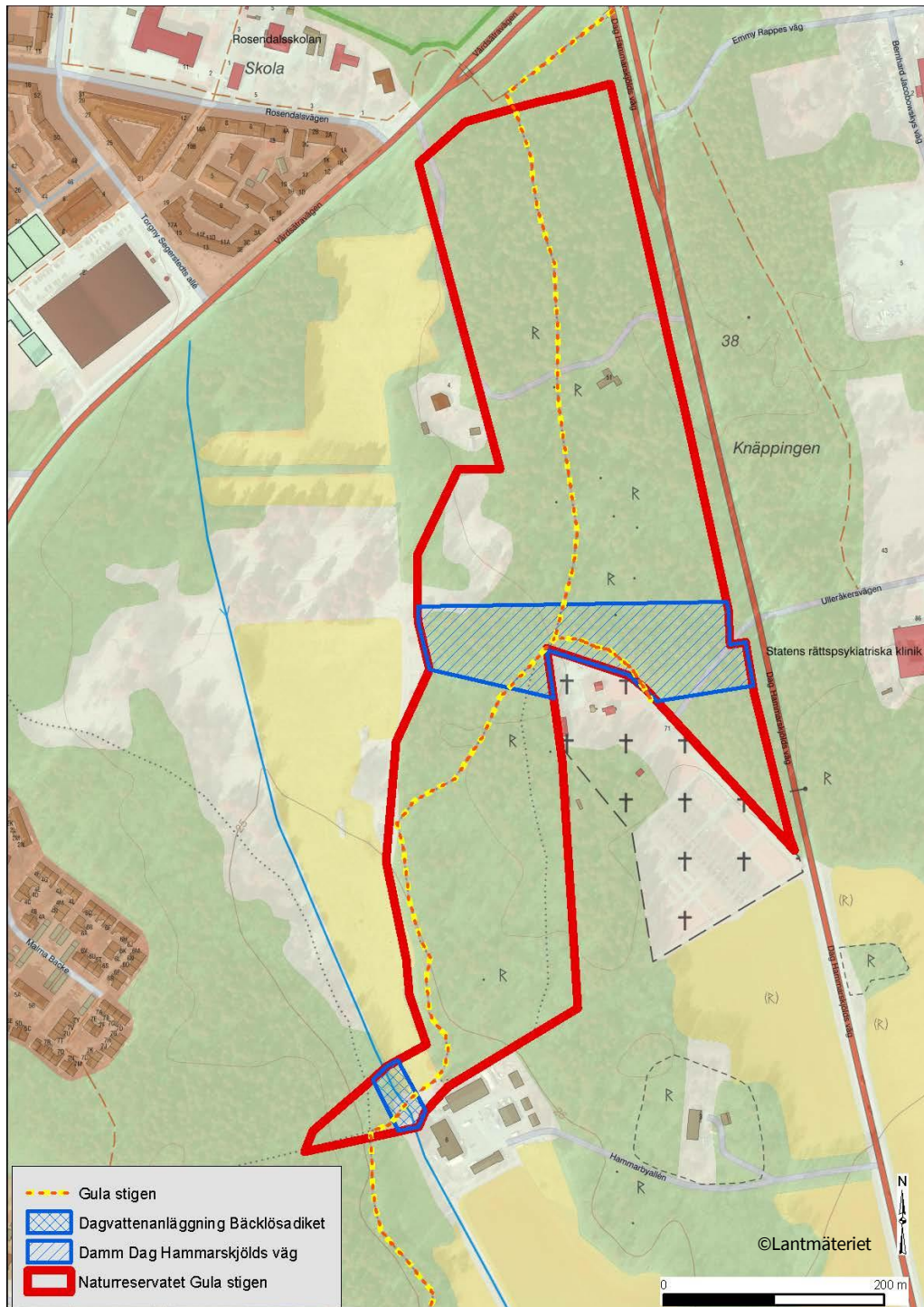
©Lantmäteriet

Bilaga 2 Översiktskarta

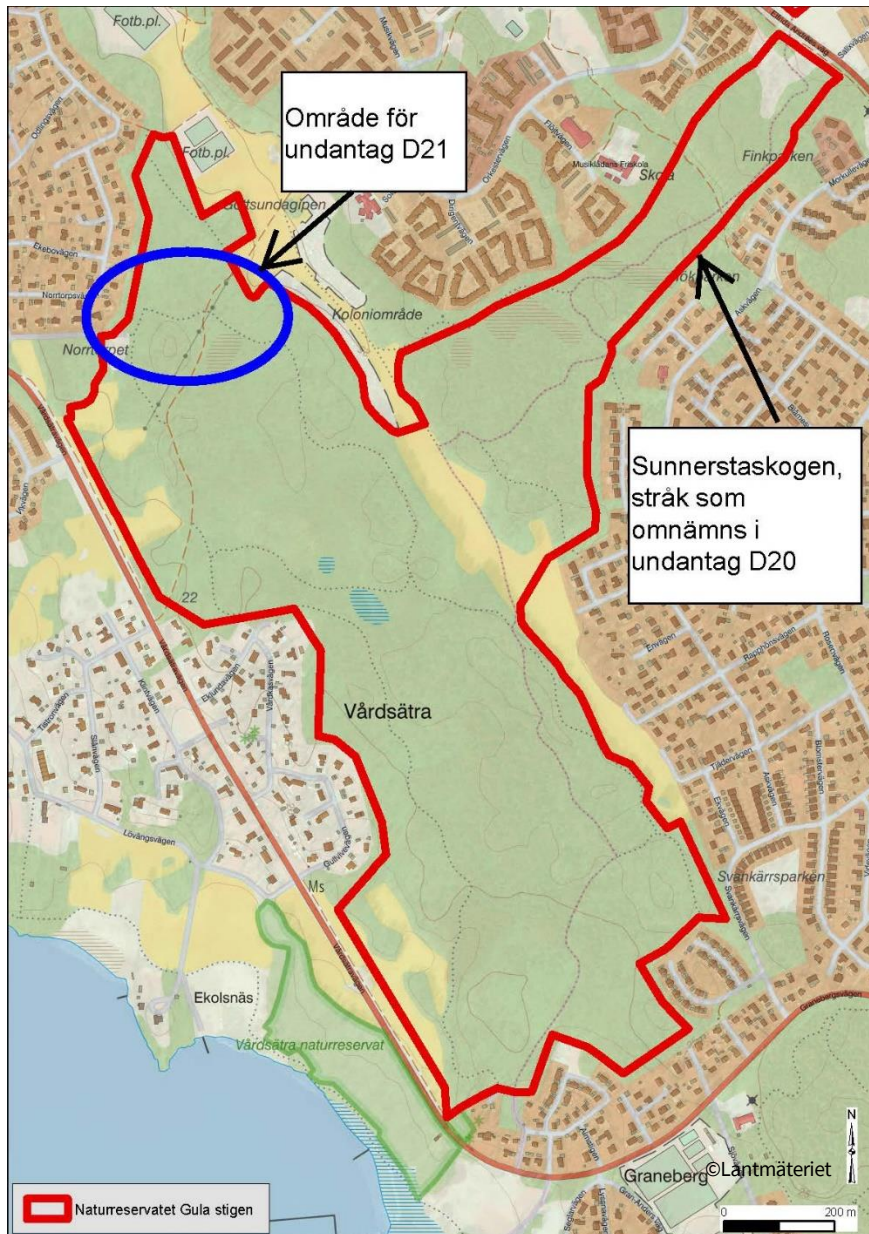
Figur 2 Översiktskarta

Bilaga 3 Föreskriftskarta D18, D19

Figur 3 Karta som kopplar till föreskrifterna D18 och D19.

Bilaga 4 Föreskriftskarta D20, D21

Figur 4 Karta som kopplar till föreskrifterna D20 och D21.

Bilaga 5 Skötselplan